

Wyższa Szkoła Bankowa w Gdańsku

80-266 Gdańsk, Aleja Grunwaldzka 238A
e-mail: bogdan.nogalski@ug.edu.pl

Prof. zw. dr hab. Bogdan Nogalski

Recenzja

rozprawy doktorskiej mgr Sławomira Pizonia

pt. *Wpływ zmian wskaźników makroekonomicznych na finansowe wskaźniki*

mikroekonomiczne w warunkach silnych zmienności otoczenia, napisanej na Wydziale

Finansów i Zarządzania Wyższej Szkoły Bankowej we Wrocławiu pod kierunkiem naukowym dr hab. Tadeusza Gospodarka, prof. WSB w dziedzinie nauki ekonomiczne dyscyplinie ekonomia

Wstęp

Podstawą wydania opinii jest pismo dr Tadeusza Kopyściańskiego Dziekana Wydziału Finansów i Zarządzania Wyższej Szkoły Bankowej we Wrocławiu z dnia 30 października 2017 roku [KW/13/2017]¹.

Niniejszą recenzję opracowałem wskazując na następujące jej istotne – z punktu widzenia poznawczego i oceny wkładu – części, mianowicie: *punkt odniesienia, syntetyczne uzasadnienie poziomu rozprawy i rekomendację w kontekście procesu dalszego jej procedowania oraz charakterystykę i ocenę merytoryczno-metodycznej całości rozprawy w kontekście zapisów art. 13 ust. 1 ustawy ...*

Punkt odniesienia, syntetyczne uzasadnienie, konkluzja i rekomendacja

Punkt odniesienia. Artykuł 13 pkt. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. 2003 Nr 65 poz. 595) stanowi, iż: ... *Rozprawa doktorska, przygotowywana pod opieką promotora albo pod opieką promotora i promotora pomocniczego, o którym mowa w art. 20 ust. 7, powinna stanowić oryginalne rozwiązanie problemu naukowego lub oryginalne dokonanie artystyczne oraz wykazywać ogólną wiedzę teoretyczną kandydata w danej dyscyplinie naukowej lub artystycznej oraz umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej lub artystycznej.*

Syntetyczne uzasadnienie oceny recenzowanej rozprawy². Moja ocena opiniowanej rozprawy jest pozytywna. Uważam, że opiniowana rozprawa spełnia warunki określone w art.13 w/w ustawy w dziedzinie nauki ekonomiczne dyscyplinie ekonomia. Swoją ocenę pozwolę sobie rozwinąć w dalszej części przedkładanej opinii.

Problematyka badania relacji/zależności wskaźników makro i mikroekonomicznych zwłaszcza w okresie silnych, kryzysowych turbulencji gospodarczych niewątpliwie zasługuje na naukowe poznanie i wyjaśnienie oraz sformułowanie wniosków implementacyjnych. Tym bardziej zasługuje, gdy nie stanowi ona analizy samej w sobie [sztuka dla sztuki], lecz jest odnoszona do konkretnej grupy przedsiębiorstw, w tym przypadku transportowych. W takim kontekście rozpatrywane relacje – z perspektywy poznawczej i aplikacyjnej dyscypliny ekonomia - stanowią nową wartość samą w sobie, a także wartość dodaną, gdyż poprzez stworzony model badawczy³ i jego operacjonalizację [jako narzędzie], przyczynia się do podnoszeniu sprawności procesów decyzyjnych przedsiębiorstwa w turbulentnie zmieniającym się otoczeniu.

Autor problem badawczy, którego rozwiązaniu podjął się przygotowując rozprawę, częściowo identyfikował na podstawie przeglądu literatury przedmiotu (o tym w dalszej części), a głównie na dedukcyjnej

¹ Rozprawa wraz dokumentacją dotarła do recenzenta w dniu 12 listopada 2017 roku.

² Treść recenzowanej rozprawy zawarta została na 202 stronach tekstu. Składa się na nią streszczenie, słowa kluczowe, wstęp, pięć rozdziałów oraz wnioski. Łącznie objętość rozprawy - wraz ze spisem tabel i rysunków, bibliografią i załącznikami oraz tytułem, streszczeniem i słowami kluczowymi w j. angielskim, a także dwoma oświadczeniami Autora - liczy 218 stron. Zawiera 64 rysunki oraz 71 tabel ilustrujących przedkładane treści i wyniki badań. Spis wykorzystanej w pracy literatury obejmuje 114 pozycji, w tym 27 obcojęzycznych [23,68 %], przy braku odwołania się Autora do publikacji z własnego dorobku naukowego. Ilość wykorzystanych pozycji z zakresu literatury, zarówno krajowej, jak i obcej, uważam za słaby punkt rozprawy. W bibliografii wykorzystano zarówno pozycje zwarte, artykułowe, jak i netografię oraz akty prawne. We wstępie Autor formułuje w sposób poprawny, a zarazem syntetyczny założenia metodologiczne – metodyczne [problem, przedmiot, podmiot badań, cel, pytania i hipotezy badawcze]. Owe założenia metodologiczno-metodyczne – w rozdziale 4 - rozwija i uzupełnia o metody wnioskowania. **W części teoretycznej** [rozdziały 1-3], Autor podjął próbę odniesienia się do rozważań innych autorów, choć w stopniu moim zdaniem dość skromnym i mało pogłębionym. **W części empirycznej i postulatycznej** [rozdziały 5 i wnioski] Autor przedstawił wyniki przeprowadzonego badania i w ich konsekwencji odniósł się do rezultatów weryfikacji sformułowanych hipotez i pytań badawczych.

³ Model zależności pomiędzy wskaźnikami makro i mikroekonomicznymi dotyczy przedsiębiorstw sektora transportu.

obserwacji rzeczywistości⁴ opartej na tle analizy zagadnienia kryzysu ekonomicznego z lat 2008-2011. Wyraził go w sceptycznym stwierdzeniu, że ów problem [kryzys] *wyказаł słabości modeli ekonomicznych dotyczących prognozowania makro i mikro* i z tego powodu trudności w monitorowaniu położenia ekonomicznego przedsiębiorstwa w relacji do zmiennych parametrów ekonomicznych makro otoczenia. Z tego względu – swoistą szansę umożliwiającą ocenę wpływu sytuacji katastroficznej zmiany w skali makro na stan mikro, zdaniem Autora – stanowi ustalenie miary relacji zmienności wartości niektórych wskaźników makroekonomicznych (PKB, CPI, PMI, IFO, inflacji, stóp procentowych), względem pomiaru stanu położenia ekonomicznego organizacji w skali mikro [klasyczne wskaźniki finansowe].

Badana sytuacja i zależności znalazły pełne odzwierciedlenie w trzech sformułowanych przez Doktoranta hipotezach badawczych⁵. Potencjalne narzędzie potwierdzenia sformułowanych hipotez badawczych i optymalizacji relacji, stanowi autorski pragmatyczny model ekonomiczny⁶ badający owe zależności w postaci miary syntetycznej. Przyjęte założenia i praktyczna, a zarazem skuteczna próba ich realizacji, gruntownie wypełnia dyspozycję i zapisy art. 13 ust.1 ustawy ... w zakresie dyscypliny *ekonomia*. A zatem produktem rozprawy [potwierdzonym badaniami empirycznymi opartymi na źródłach wtórnych] jest model decyzyjny możliwych zmian położenia ekonomicznego w skali mikro, oparty na pomiarze relacji zbioru wybranych wskaźników makroekonomicznych do zbioru czułych na zmiany makro wskaźników mikroekonomicznych.

Uzyskane wyniki stanowią niewątpliwie ciekawy krok naprzód w poznawaniu fenomenu funkcjonowania organizacji gospodarczej i zmniejszaniu istniejącej w literaturze i rzeczywistości gospodarczej luki dotyczącej sposobu przewidywania determinant zapobiegających kryzysowi lub ostrzegających przed nim przeciwdziałających, a tym samym znaczący walor poznawczy i aplikacyjny rozprawy.

Pragnę podkreślić, że Doktorant w rozwiązaniu badanego problemu zastosował postępowanie jednokierunkowe [podejście ilościowe, metoda badań ilościowych (patrz poprawny a zarazem szczegółowy opis we wstępie oraz rozdziale 4)] – co uznaję za właściwe – to jednak brak konfrontacji i brak odniesienia uzyskanych wyników do szerszego kontekstu prowadzonych badań w tym zakresie [mam na myśli literaturę nie tylko światową, ale przede wszystkim polską⁷] uważam za mankament rozprawy.

Przyjęty w rozprawie punkt widzenia pozwolił zidentyfikować Autorowi lukę poznawczą, o czym wcześniej wspominałem. Problem badawczy skoncentrowany został wokół kwestii weryfikacji pozytywnej zależności między relacją wskaźników makro i mikro ekonomicznych i ich wpływem na kierunki zachowań przedsiębiorstw sektora transportu [jako rozszerzenie, patrz przypis 4, 5 i 7, niniejszej recenzji].

Kierując się zamieszczonymi w punkcie odniesienia przesłankami mogę stwierdzić, że rozprawa doktorska przygotowana przez mgr Sławomira Pizonia, w stopniu wystarczającym spełnia kryteria ustawowe. Moja ocena tej rozprawy – co pragnę ponownie podkreślić – jest pozytywna. Swoją wniosek uzasadniam tym, że rozprawa ta, w zamiarze Autora, dotyczy głównie empirycznego poznania i poszukiwania odpowiedzi na pytania: *czy można wypowiadać się na temat prognozowanych zmian położenia ekonomicznego organizacji na podstawie bieżących i niezbyt odległych zmian określonych wskaźników makroekonomicznych? oraz jakie relacje wskaźników makro i mikroekonomicznych są szczególnie użyteczne, umożliwiając budowanie scenariuszy krótkoterminowych i symulację położenia mikro dla optymalizacji działań taktycznych?* Po zapoznaniu się z rozprawą niewątpliwie można stwierdzić, że jej Autor w części empirycznej zawarł solidne i uargumentowane wyniki analiz odpowiedzi. Myślę, że inne konteksty owych pytań stawiane przez młodych badaczy reprezentujących dyscyplinę ekonomia, a także nauki o zarządzaniu, czy finanse, mogą dostarczyć polskim menedżerom wielu nowych, a zarazem cennych, odkrywczych i użytecznych – rewolucjonizujących praktykę gospodarczą – postulatów i rekomendacji.

Taki sposób podejścia do rozwiązania podjętego zagadnienia [wyrażonego poprzez sformułowany problem badawczy] jest przydatny poznawczo i metodycznie, tak dla teorii, jak i praktyki. Z tej perspektywy oceniana rozprawa, w dużym stopniu [w warunkach polskich, vide badania empiryczne] – biorąc pod uwagę działania mające na celu optymalizację działań taktycznych w zmiennym otoczeniu, z punktu widzenia ich praktycznej przydatności w procesie podejmowania decyzji dotyczących skutków owych relacji dla działań bieżących i krótkookresowych – zmniejsza lukę poznawczą w zakresie aktualnego rozpoznania stopnia ich przydatności dla racjonalizacji praktyki gospodarczej. W ujęciu problemowym jaki został w niej podjęty, mimo wszystko obserwuje się niedosyt opracowań naukowych [studiów i raportów], aktualizujących go poznawczo. Stąd podjęty w rozprawie zamiar badawczy Autor, należy docenić i pochwalić.

Rozprawa przygotowana jest na poprawnym poziomie metodycznym i merytorycznym (choć co do głębokości jego teoretycznego zbadania mam wątpliwości). Opiera się ona podejściu jednokierunkowym [jedynie

⁴ Zdaniem Autora, przedsiębiorstwa transportowe są jednymi z najbardziej elastycznych, doskonale przystosowują się do warunków stwarzanych przez otoczenie biznesowe, a ich położenie mikroekonomiczne jest wrażliwe na wskaźniki makro.

⁵ Oto one: H1. *Istnieje model relacyjny wskaźników makroekonomicznych i mikroekonomicznych umożliwiających optymalizację zachowań organizacji w warunkach zmian krytycznych w otoczeniu*; H2. *Istnieje racjonalna prognoza określenia położenia ekonomicznego organizacji wynikająca z analizy relacji skorelowanych ze sobą wskaźników makro-mikro w określonym przedziale czasowym*; H3. *System finansowych wskaźników makroekonomicznych w relacji do wybranych wskaźników mikro położenia ekonomicznego organizacji umożliwia zbudowanie racjonalnej miary syntetycznej efektywności adaptacji w sprzężeniu zwrotnym*. [s.9-10]

⁶ Modelem efektywności ich działania jest ciągła adaptacja związana z bardzo szybką reakcją na zmiany makro, co wymaga skutecznego monitoringu najważniejszych wskaźników makroekonomicznych i na tej podstawie ustalania działań operacyjnych.

⁷ Brak odniesienia wyników badań m.in. do badań zespołu naukowego ALK w Warszawie do badań zespołu naukowego ALK (IZR ALK), badań i publikacji B. Piotrowskiej, A. Noga i K. Zagórskiej, autorów tzw. Indeksu Zrównoważonego Rozwoju ALK (IZR ALK), badań i publikacji B. Nogalskiej i A. Klimki, czy badań J. Dymowskiego [szerzej patrz: J. Dymowski, *RESPECT INDEX - oczekiwania, doświadczenia badawcze i kierunki ewolucji dotyczące pierwszego indeksu zrównoważonego rozwoju notowanego na GPW w Warszawie*, *Prace Naukowe UE we Wrocławiu*, 2011, nr 156, s.13-23]; bądź badań K. Łudzińskiej, [szerzej patrz: *Indeksy zrównoważonego rozwoju przedsiębiorstw dotyczącego*, *Kwartalnik Nauk o Przedsiębiorstwie*, SGH, 2009 nr 4, s.63-70, i innych.

ilościowym]. Ale taki był zamiar Autora, który sformułował z tego punktu widzenia [punkt badawczy] aplikacyjny cel główny [CG]⁸ rozprawy oraz dokonał jego operacjonalizacji w postaci sformułowania dwóch w/w pytań badawczych oraz trzech w/w ważnych poznawczo i praktycznie hipotez badawczych.

Owe hipotezy – pod względem metodycznym - poprawnie są wyprowadzone i wynikają ze stwierdzonej luki badawczej, w jej następstwie sformułowanego problemu badawczego (jako antytezy na lukę) i w konsekwencji przyjętej logiki myślenia, określeniu celu głównego rozprawy. Wyniki procesu weryfikacji są bardzo interesujące, w pewnym sensie odkrywcze i posiadają istotne znaczenie dla kształtowania nowych, bardziej sprawnych metod, narzędzi i sposobów wspierających proces podejmowania decyzji o charakterze wyborów ekonomicznych i menedżerskich. Jest to rozprawa o wyraźnych walorach zarówno konceptualnych, poznawczych, jak i aplikacyjnych.

Wnioskowanie i rekomendacje zawarte w rozprawie [dostrzegając poprzez część teoretyczną istnienie luki poznawczej] opierają się na zaawansowanych pod względem metodycznym badaniach empirycznych, których pole/zakres analizowanych i ocenianych w badaniu podmiotów [patrz przyjęte w określaniu przedmiotu i podmiotu badań; s. 8-9] jest odpowiedni, zarówno pod względem ilości próby, jak i sektora oraz rodzaju prowadzonej działalności. To ważna cecha tych badań. Uwiarygadnia ona proces badawczy i rzetelność uzyskanych wyników, a zatem także poprawność wniosków wynikających z weryfikacji sformułowanych hipotez. Odnoszą się one do konkretnego sektora, zaś charakter użytylarny [jako narzędzie badawcze i wspomagające proces decyzji] posiada wypracowany w trakcie rozprawy model ekonomiczny oparty na pomiarze relacji zbioru wybranych wskaźników makroekonomicznych do zbioru czułych na zmiany makro wskaźników mikroekonomicznych.

W ten sposób Doktorant w dużym zakresie odpowiada na dostrzeżoną lukę badawczą i jej zakres. Stawia jasne – oparte na badaniach empirycznych – odpowiedzi, zmniejsza tym samym istniejącą lukę poznawczą. Tymi działaniami skutecznie realizuje sformułowany cel główny rozprawy. Oceniana rozprawa charakteryzuje się w miarę precyzyjnie realizowaną dyscypliną badawczą. Zawarte w niej dociekania i wnioski – obok walorów aplikacyjnych - służą w sporym stopniu także rozwojowi teorii nauk ekonomicznych, nie tylko w dyscyplinie ekonomia, ale także w dyscyplinie nauki o zarządzaniu, czy finanse. Ma więc – ze względu na narzędzie (model ekonomiczny ...) i sformułowane w wyniku przeprowadzonych analiz/badań wnioski – charakter interdyscyplinarny. Głównie poprzez to [patrz: autorski model], co nazywane bywa rekomendacjami, które z czasem i utrwaleniem stanowią mogą bazę kształtującą tzw. *dobre praktyki*.

Recenzowana rozprawa w pełnym zakresie stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, wykazuje wiedzę teoretyczną Doktoranta, a także umiejętność samodzielnego prowadzenia przez niego pracy naukowej.

Konkluzja i rekomendacja dla Rady Wydziału Finansów i Zarządzania ... wnoszę do Wysokiej Rady ... , – w myśl art. 13 ust. 1 Ustawy o stopniach , - wniosek o przyjęcie pracy pt. *Wpływ zmian wskaźników makroekonomicznych na finansowe wskaźniki mikroekonomiczne w warunkach silnych zmienności otoczenia*, autorstwa mgr Sławomira Pizonia jako rozprawy doktorskiej odpowiadającej zakresowi dyscypliny *ekonomia* i zgodnie z obowiązującymi przepisami, uznaję za właściwe dopuszczenie jej Autora do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

□

Charakterystyka i ocena merytoryczno-metodyczna rozprawy – por. art. 13 ust. 1 ustawy ...

□

W tej części recenzji skoncentruję się na ocenie tematyki, metodyki i treści rozprawy, podkreślając jej efekty z punktu widzenia art. 13 ust.1 ustawy ... oraz zauważone – może i dyskusyjne - usterki.

Recenzowana rozprawa, dobrze wpisuje się w aktualny, problemowy nurt rozważań teoretyczno – metodologiczno – empirycznych dyscypliny ekonomia. Konkretnie wpisuje się w obszar oceny i wykorzystania systemu monitorowania zmiennych ilustrujących stan położenia ekonomicznego opartego na pomiarze relacji/wskaźników makro i mikro. Pozwala to na podejmowanie przez przedsiębiorstwo [w tym przypadku transportowe] w perspektywie taktycznej, decyzji umożliwiających mu kierunkowe dążenie do utrzymywania się w stanie równowagi ekonomicznej.

Tematyka rozprawy i badany problem – empirycznie [dla zapewnienia obiektywizacji wyników] – osadzone zostały w dobranej celowo, pod względem ilościowym przestrzeni badanych obiektów sektora transportowego. Badany problem i obiekty zostały poprawnie osadzone w polskiej rzeczywistości gospodarczej. Tym samym od strony wyników poznawczych, recenzowana rozprawa stanowi [patrz; założenia metodologiczno-metodyczne] rezultat od strony badanych relacji/wskaźników makro i mikro poprawnie przeprowadzonego procesu badawczego i dostarcza nowego [choć jednokierunkowego ze względu na metodykę] spojrzenia na badany problem. Niestety istotną słabością pracy jest dokonany przez Doktoranta przegląd literaturowy badanego zagadnienia/problemu. Literatura przestudiowana przez Doktoranta i zamieszczona w rozprawie, pozostawia wiele do życzenia, tak pod względem aktualności, dostępności i odwołania się do innych, jak i szerokości spojrzenia na badany problem. W ocenianej

⁸ CG brzmi: ... udzielenie odpowiedzi na problemy badawcze dotyczące relacji zmian wybranych wskaźników mikroekonomicznych opisującej położenie ekonomiczne organizacji (stanu mikro) w danej chwili czasu. Wiąże się z tym opracowanie: (a) ... zbioru finansowych wskaźników mikroekonomicznych najlepiej charakteryzującego wpływ otoczenia na stan mikro i wynikającego z niego wskaźnik syntetyczny dopasowania położenia ekonomicznego organizacji do warunków otoczenia ustalonych za pomocą wybranych wskaźników makroekonomicznych [klasyfikacja JEL: C36, F47] oraz (b) ... modelu porównawczego zależności pomiędzy wskaźnikami syntetycznymi makro i mikro, umożliwiającego szybką analizę położenia ekonomicznego przedsiębiorstwa stosującego metodę adaptatywną sprzężenia zwrotnego w planowaniu taktycznym [klasyfikacja JEL: O12]. [s.10].

rozprawie wyraźnie brakuje dyskusji naukowej. Dokonany przegląd w odniesieniu się do badanego problemu i konkretnych wybranych wskaźników w dwóch pierwszych rozdziałach, posiada charakter suchego, akademickiego i podręcznikowego, a jednocześnie pobieżnego i mało wnikliwego przekazu. Doktorant nie przeprowadza dyskusji naukowej, w której odnosiłby się do badań zaprezentowanych w krajowej, a tym bardziej światowej literaturze przedmiotu, badań opartych na wykorzystaniu do procesów podejmowania decyzji i oceny położenia [sytuacji] ekonomicznej przedsiębiorstwa w warunkach turbulentnych zmian owych wskaźników. A w tym zakresie merytorycznym prowadzonych jest w Polsce wiele ciekawych i odkrywczych badań. Wskażę⁹ choćby na Indeks Zrównoważonego Rozwoju ALK [IZR ALK¹⁰]. Doktorant nie uzasadnił względem tego wskaźnika przewagi dla prowadzonych badań, wskaźnika PKB. To są usterki, które mogą ważyć na ostatecznych wynikach procesu badawczego. Myślę, że Doktorant winien to zagadnienie omówić w trakcie obrony publicznej.

Poprzez przeprowadzone w części empirycznej rozprawy [rozdziale 5] poprawnie metodycznie analizy i badania, recenzowana rozprawa otwiera nowe obszary analizy, identyfikacji i diagnozy, a także projektowania i poszukiwania rozwiązań, korzystając z ugruntowanych metod badawczych. Jest to więc rozprawa poszukująca – w oparciu o artykułowany problem naukowy - nowatorskiego [z pewnymi ułomnościami] sposobu połączenia doświadczeń teoretycznych i empirycznych. Jej treść – mimo wyrażonych uwag - posiada sporą wartość poznawczą i edukacyjną.

Oceniana rozprawa wpisuje się w ważny – z punktu widzenia sprawności funkcjonowania przedsiębiorstwa - postulat badań nad determinantami budującymi odporność przedsiębiorstw na kryzys i przeciwdziałania jemu. Jej przedmiot stanowi problem ważny oraz aktualny dla rozwoju wiedzy dotyczącej współczesnego funkcjonowania przedsiębiorstwa transportowego [choć nie tylko/walor udatności o czym była mowa wcześniej] w turbulentnym, tworzącym przez otoczenie sprzyjające powstawaniu sytuacji kryzysowej warunki.

Zamieszczone w rozprawie badania [ich syntezę zawarto w tabelach 65 i 67], pozwalają na ocenę położenia ekonomicznego przedsiębiorstwa w sytuacji turbulentnych zmian otoczenia. W oparciu o zamieszczone w owych tabelach zależności pomiędzy wybranymi wskaźnikami makro i mikroekonomicznymi można zbudować model predykcyjny o przyszłej sytuacji, proponować zestaw przystosowawczych działań taktycznych do przewidywanych zmian. Co prawda przeprowadzone w części empirycznej rozprawy badania i uzyskane wyniki wskazują, iż determinanty jakie opisuje pomiar relacji zbioru wskaźników makro i mikro nie jest gwarantem dla przedsiębiorstwa zwiększającym jego odporność na kryzys, niemniej pozwala na podejmowanie działań wyprzedzających, osłabiających siłę sytuacji kryzysowej i samego kryzysu. Problem badawczy zarysowany w ocenianej rozprawie jest żywy i ciekawy, zarówno z punktu widzenia rozwoju praktyki, jak i teorii nauk ekonomicznych. W tym kontekście uważam, że temat rozprawy – wskazując na nowe obszary i możliwości badawcze, posiada charakter nowatorski, a zaprojektowanie **modelu decyzyjnego obserwacji zmian położenia ekonomicznego**, w warunkach polskiej gospodarki przełomu pierwszej i drugiej dekady XXI, stanowi szczególnie cenne osiągnięcie Doktoranta.

Uważam również, że zastosowane w ocenie badanego problemu podejście badawcze wskazuje na poprawne osadzenie analizy rozpatrywanego problemu w szeroko zakrojonych badaniach empirycznych. Dobór metod analizy i badania, a także przejrzysty sposób analizy uzyskanych informacji i przełożenie ich na wynik poznawczy, świadczy o umiejętnościach badawczych Doktoranta. Równie wartościowa jest próba konstrukcji autorskiego postulowanego modelu, podkreślając w formie opisu, badań i wniosków stan aktualny i formułując stan pożądany.

Syntetyczne podsumowanie w formie wniosków pozwala czytelnikowi zorientować się co do poprawności przebiegu procesu poznania, jak i znaleźć odpowiedź na sformułowane założenia metodologiczno - metodyczne rozprawy.

Oceniając rozprawę pragnę zwrócić uwagę na kilka elementy, które moim zdaniem mogłyby przyczynić się do wzbogacenia treści rozprawy. I tak:

- Autor w swoich rozważaniach nie odniósł się/pominął badania wielu autorów krajowych i światowych, nie uzasadnił tak syntetycznego przeglądu literatury jakiego dokonał w rozprawie.
- Nie uwzględnił w procesie analizy szerszego spektrum wskaźników zarówno typu makro, jak i mikro. Nie uzasadnił dokonanego ograniczenia.
- Duże zastrzeżenia budzi język opisu. Ma on charakter żargonowy i mało naukowy. Doktorant winien nad tym bardziej popracować.

Z obowiązku [obok wcześniej wymienionych] pozwolę sobie zwrócić uwagę na następujące osiągnięcia Doktoranta w ocenianej rozprawie. I tak:

- Rozprawa stanowi z jednej strony skuteczną próbę odniesienia się do praktycznego i naukowego wymiaru funkcjonowania polskiego przedsiębiorstwa w warunkach przełomu pierwszej i drugiej dekady XXI, w poszukiwaniu przez nie antidotum kryzysowego, z drugiej strony jest kolejnym etapem naukowego poznania czynników rozwoju współczesnego przedsiębiorstwa, szczególnie w poszukiwaniu operacyjnego rozpoznania determinant opartych na myśleniu/podejściu wskaźnikowym w budowaniu antidotum kryzysowego, a także udaną próbą sformułowania rekomendacji i zaleceń, szczególnie cennych, bo wynikających z próby potencjalnych możliwości łagodzenia/zmniejszenia luki sprawnościowej.

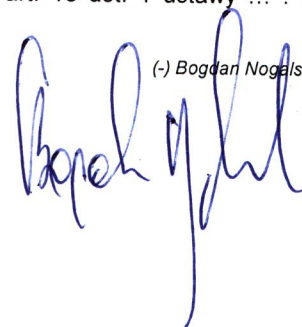
⁹ Patrz też przypis 8 niniejszej opinii.

¹⁰ Konstrukcja Indeksu oraz jego interpretacja pozwala na pokazywanie zmian i prognoz sytuacji społeczno-gospodarczej w Polsce w sposób znacznie bogatszy i pożyteczniejszy niż tradycyjne makro wskaźniki, takie jak np. PKB czy PNB. Złożony indeks zrównoważonego rozwoju przedstawiał zmiany sytuacji społeczno-politycznej Polski w okresie światowego kryzysu lepiej niż rosnący ciągle dochód narodowy (PGB). Szerzej patrz: <http://www.kozminski.edu.pl/pl/jednostki/wskaznik/indexs-zrownowazonego-rozwoju-alk/>

- Rozprawa wzbogaca wiedzę o przydatności myślenia/podejścia wskaźnikowego dla podnoszenia sprawności funkcjonowania współczesnym przedsiębiorstwem

W konkluzji pragnę zaznaczyć, że proces badawczy w wykonaniu mgr Sławomira Pizonia zaowocował – mimo dostrzeżonych usterek - ciekawą w sensie wyników poznawczych rozprawą naukową. Jej wynik stanowi pozytywny skutek jego zaangażowania i konsekwentnej, a zarazem wieloletniej pracy, także naukowej. Włożony przez Doktoranta w rozprawę wkład intelektualny, spełnia dyspozycje zawarte w art. 13 ust. 1 ustawy ... w dziedzinie nauki ekonomicznej dyscyplinie ekonomia.

Tęchów, dnia 21 grudnia 2017 roku.

 (-) Bogdan Nogalski

